

VEILIGHEIDSBELEID UTRECHT: REGIEROL GOED OPGEPAKT MAAR MEER BALANS TUSSEN AMBITIES, GELD EN PERSONEEL NOODZAKELIJK

17 maart 2020

Persbericht van Rekenkamer Utrecht

Rekenkamer Utrecht constateert dat de gemeente Utrecht haar wettelijke regierol op het gebied van veiligheid en handhaving in de openbare ruimte goed oppakt. Zo stelt de gemeenteraad iedere vier jaar doelen en ambities vast. En de burgemeester maakt met de politie en het openbaar ministerie afspraken over de lokale prioriteiten en de bestrijding van de criminaliteit. Ook legt hij jaarlijks verantwoording af van zijn handelen aan de gemeenteraad. Wel doet de rekenkamer aanbevelingen om alle ambities waar te kunnen maken: zorg per ambitie voor voldoende geld en personeel, maak verdere afspraken binnen de gemeente en met samenwerkingspartners, en zorg voor meer inzicht in de effecten van het beleid en de regie.

De gemeente en de burgemeester zijn de regisseur van het gemeentelijk veiligheidsbeleid. Daarom zijn zij aan zet om binnen de gemeentelijke organisatie en met samenwerkingspartners afspraken te maken over het uitvoeren van het veiligheids- en handavingsbeleid. Met name het overleg in de zogenaamde driehoek tussen de burgemeester, het sectorhoofd van de politie en de hoofdofficier van justitie is van groot belang voor het kiezen van prioriteiten en de onderlinge samenwerking.

Meer balans nodig tussen ambities en de hoeveelheid geld en personeel

De rekenkamer ziet dat de samenwerking binnen de driehoek door betrokkenen positief wordt gewaardeerd. Wel zijn er verschillende knelpunten uit het onderzoek gekomen. Politie en openbaar ministerie vallen hiërarchisch en financieel niet onder de gemeente, waardoor afspraken in onderling overleg tot stand moeten komen. De politie en het openbaar ministerie hebben in toenemende mate een tekort aan in te zetten personeel. Ook de afhandeling van incidenten gaat ten koste van de aandacht die besteed wordt aan doelen en ambities voor de langere termijn. Voor lokale ambities – zoals een veilige digitale stad en veiliger verkeer – zijn bovendien niet altijd geld en personeel toegekend. De rekenkamer beveelt daarom aan geen lokale ambities vast te stellen zonder tegelijkertijd ook structureel voldoende geld en personeel toe te wijzen aan de gemeentelijke handhavers en aan de politie.

Verdere afspraken noodzakelijk om regierol te verstevigen

De gemeente Utrecht vult haar regierol in door de inzet van een bepaalde hoeveelheid geld en personeel en door veiligheidsproblemen gericht aan te pakken. Er zijn veel overleggen over veiligheid, waaronder zelfstandige overleggen per ambitie. Afspraken in deze overleggen komen soms moeizaam tot stand en krijgen niet altijd de noodzakelijke opvolging. Ook kunnen de gemeente, politie en zorgaanbieders bijzondere persoonsgegevens nog onvoldoende met elkaar uitwisselen. De rekenkamer doet verschillende aanbevelingen om deze knelpunten aan te pakken: maak duidelijke afspraken tussen de verschillende afdelingen binnen de gemeente, bevorder het samenwerken aan dezelfde doelen en onderzoek of alle overleggen en alle plannen die jaarlijks per wijk gemaakt worden noodzakelijk zijn.

Meer inzicht in de effecten van het beleid en de regie mogelijk en nodig

Het blijkt voor de rekenkamer – en ook voor de gemeenteraad en het college van burgemeester en wethouders – niet mogelijk om vast te stellen wat de regierol bijdraagt aan het bereiken van doelen en aan een doelmatige inzet van geld en personeel. Dat komt deels doordat het gemeentelijke veiligheidsbeleid niet te isoleren is van andere maatschappelijke invloeden. Zo neemt criminaliteit minder zichtbare vormen aan, bijvoorbeeld als het gaat om criminele activiteiten die online plaatsvinden (cybercrime) en blijkt dat jeugdigen steeds jonger zware misdrijven plegen. Daarnaast wordt veel werk uitgevoerd door andere organisaties met eigen vormen van verantwoording. Ingezette budgetten en personen van de gemeente, politie en andere samenwerkingspartners zijn moeilijk te koppelen aan de doelen en ambities van de gemeente. De rekenkamer beveelt daarom aan om structureel concrete cijfermatige informatie van politie en openbaar ministerie te verzamelen en deze te koppelen aan de gestelde ambities van de gemeente. Daarnaast wordt aanbevolen om met de gemeenteraad afspraken te maken over de informatie die nodig is om te beoordelen of het veiligheids- en handhavingsbeleid effectief is. Zo kan de gemeenteraad beter invulling geven aan haar kaderstellende en controlerende rol.

Noot voor de redactie:

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met Johan Snoei, projectleider van het onderzoek, tel. 030-286 13 81 / 06-13 90 24 89 of met Gerth Molenaar, secretaris van de rekenkamer, tel. 030-286 13 91 / 06-49 75 43 00.

Het rapport en meer informatie over de Rekenkamer Utrecht vindt u op: <https://www.utrecht.nl/rekenkamer>. U kunt desgewenst ook gebruik maken van de figuren uit het rapport (format PDF beschikbaar), mits met bronvermelding Rekenkamer Utrecht, 2020. Deze kunnen worden aangevraagd via rekenkamer@utrecht.nl.